

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) FEBRUARY 10, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 34

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

V Calumetu, Mich., so 7. januarja odšli v vojaško službo sledeči Jugoslovani: Jos. J. Turk, Mihael R. Stimac, Carl A. Maierle, Jos. Ožanič, George Stimac, Anton Zagar, William J. Vertin, Albert Mukavec, Frank Zupanič in William L. Jakovič.

V Greenwoodu, Wis., je bil 28. decembra v neki avtni nesreči ubit Mike Trampuš, star 30 let in rojen v Ameriki, dočim je bil njegov brat težko ranjen. Nesreča se je zgodila, ko je John Trampuš peljal brata iz bolnišnice v Madisonu domov in je med potjo kolidiral z nekim traktorom.

V Exportu, Pa., se je na tamkajšnjem pokopališču pred dnevi obehil John Kogovšek, star 60 let in doma iz Rovt pri Logatcu na Notranjskem. Samomor je izvršil v lopi za orodje. Vzrok ni znan.

V La Sallu, Ill., se je dne 6. januarja pri delu v premogovniku ponesrečil rojak Rudolf Trdinca, ko se je "slate" zrušil nanj. Odpeljali so ga v bolnišnico.

V Evelethu, Minn., je umrl pionir Anton Boben, star 86 let in doma iz Stranske vasi pri Sevnici v Beli krajini. V Ameriki je živel 49 let in zapušča dva sina in tri hčere ter več vnukov in pravnukov.

V Fort Smithu, Ark. so pred dnevi pokopali Antona Ocepca iz Paname, Okla., ki je bil star 51 let in doma iz Potoka pri Veleču na Dolenjskem. V Kansasu je zapušča ženo in otroke.

V Huntingtonu, Ark., je zadnji dne decembra meseca umrl Frank Smrekar, star 71 let in doma iz Stične na Dolenjskem. Bil je star naseljenec in zapušča ženo, sina in dve hčeri.

V New Yorku, N. Y., se je pred kratkim poročil znani pevec Jerry Koprivšek z gospo Naglič. Dalje sta se poročila John Holešek in Amalija Kovačič ter Marijan Bandel in Zabela Hofer, oba iz Trsta.

V Ely, Minn., je pred dnevi umrl Matt Kaps, doma iz Sevnice v Beli krajini. Pred leti je bil na Elyju policaj. — Istotam je tudi umrla Dora Butala, stara 43 let. V Ameriko je prišla, ko je bila stara 9 let in je s staršev vred živela v Michiganu in v Huntingtonu, Minn., na Elyju pa zadnjih 20 let, odkar se je omožila. Zapušča moža, sina in dve hčeri, v Aoklandu, Cal. pa brata Petra Markoviča.

V Gross Valley, Cal., je pred dnevi umrl Miha Grivec, star naseljenec, za posledicami avtomobilne nesreče in deloma za rakom. Doma je bil iz Srednjega Ljubljanskega priženberku na Dolenjskem in zapušča tu družino in eno sestro.

Lijak za farmo SNPJ

Na izletniških prostorih družbe SNPJ se rabi v kuhinji vedno klor (sink) za umivanje posuđa. Kdor ima tak lijak za odniti, naj to sporoči podpredsedniku Johnu Sorcu na 14915 Luknow Ave., ali tajniku Francesi Sustersichu na 15726 Holdrethtorju te farme.

V bolnišnici

V soboto je bila odpeljana v Women's bolnišnico Mrs. Angela Verhovnik 5801 Prosser Ave. Nahaža se v sobi št. 2. Želimo ji skorajše okrevanje.

Anglija svari Bolgarijo pred vdorom nemških čet v deželo

Anglija pravi, da bo tisti trenutek, ko bo stopilo nemško vojaštvo na bolgarska tla, pričela angleška vojaška sila bombardirati Bolgarijo.

SOFIJA, Bolgarija, 8. februarja. — Vlada Velike Britanije je obvestila bolgarsko vladu, da bodo angleški bombniki bombardirali bolgarske vojaške objekte, če vkraka nemška armada v Bolgarijo.

Angleška vlada je izjavila, da ji ne preostane ničesar drugega, ako bodo vkrakale nemške čete v deželo, daso ji je neprijetna misel, da bi morala bombardirati Bolgarijo.

Angleško poslaništvo v Bolgariji je pripravljeno, vsak trenutek oditi iz dežele.

Druge vesti naznanjajo, da so na potu v Bolgarijo ruski diplomatje, ki se bodo posvetovali z bolgarskimi o korakih, ki naj se jih podvzame, ako bi nemške čete v namenu, da napadejo Grčijo, hotele prekoračiti bolgarsko ozemlje.

Bolgarski voditelji hočejo biti na jasnem, v koliko se lahko zanašajo na pomoč Rusije v slučaju če se bolgarska armada postavi v bran nacističnim četam.

SOFIJA, 8. februarja. — Angleška vlada je danes posvarila bolgarsko vladu, češ, da bo angleška letalska sila nemudoma, čim bo stopilo nemško vojaštvo na bolgarska tla, bombardirala bolgarske komunikacije. Rečeno je, da je bilo angleško svarilo zelo odločno in kategorično.

ISTANBUL, Turčija, 8. februarja. — Fenomenalna ofenziva Velike Britanije v Libiji ter istočasna ofenziva ameriške diplomacije, sta izzvali veliko nervoznost nacistov glede varnosti balkanskih "zadnjih vrat."

Naglica, s katero so Angleži pomeli Italijane z Libije, je naredila na vsem Balkanu silen vtis. Tukaj se splošno sodi, da je angleški general Archibald Wavell, ki je s tako naglico strl italijanski silo v Libiji, zdaj v položaju, da vrže velik del svojih, v boju preizkušenih čet na Balkan, kjer se te čete lahko postavijo uspešno pa robu vsakemu nemškemu poizkusu napada na Solun.

Nov grob
Včeraj je preminil Benjamin Czaplícký, star 33 let, stanujoč na 1425 E. 43rd St. Rojen je bil v Ameriki in je sin staršev, ki so dospeli iz Poljske. Poleg staršev zapušča 5 bratov in štiri sestre. Pogreb se bo vršil v sredo iz pogrebnega zavoda na 1053 E. 62nd St. v cerkev in potem na Calvary pokopališče. — Naše sožalje.

Jubilej Mr. in Mrs. Birk
Ljubljanska "Domovina" z dne 5. decembra poroča: 30-letnico poroke sta praznovala v Kamniku g. Jože Birk in njegova žena g. Zofka. Spoznala sta se v Ameriki, kjer sta se tudi pred 30 leti v Clevelandu poročila. Dolgo vrsto let sta nato živela v Clevelandu, kjer sta imela gostilno. V Kamniku, kamor sta prišla pred približno šestimi leti, sta si ustanovila svoj dom in v njem prijetno urejeno gostilno, ki jo Kamničani prav radi posećajo. Še mnoga leta!

Seja Škrjančkov
Danes zvečer ob 7:30 uri se vrši seja staršev mladinskega zbora Škrjančkov v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Vsi so prošeni, da se gotovo udeležijo.

Priče pred kongresnim odborom

Na sliki vidimo četvero mož, ki so izpovedali svoje mnenje glede lend-lease predloge pred kongresnim odborom v Washingtonu. Omenjeni so od leve na desno: J. P. Kennedy, bivši ameriški poslanik v Angliji; Norman Thomas, socialistični voditelj (oba zgoraj). V spodnji vrsti: Hugh Johnson, časnikar, in William Knudsen, načelnik obrambne produkcije.

Fašisti imajo resni smisel za humor

Pravijo, da padec Bengazija nič ne pomeni in da pripravljajo novo ofenzivo v Libiji.

RIM, 8. februarja. — Fašistični radio poroča, da se delajo v Afriki "priprave za fašistično ofenzivo proti Angležem." Vrhovno poveljstvo priznava padec Bengazija ter pravi, da so se Italijani po dvodnevnih težkih bojih umaknili iz mesta, da preprečijo nadaljnje prelivanje krvi.

Vojvoda D'Aosta, viceroj padec Bengazija ter pravi, da so nes v Addis Ababo s poseta pri italijanskih četah v Eritreji. Kar se tiče bojev v Libiji, pravi fašistični list L'Avanti, da Angleži ne morejo zmagati, tudi "če dosežejo njihove kolone Tripoli."

"Bengazi nič ne pomeni" Glede največje in najvažnejše italijanske baze v Libiji, mesta Bengazija, za čigar izboljšanje so izdali Italijani težke milijone, pravi fašistični radio, da "Bengazi ni važen ne v strateškem ne v drugačnem oziru." Italijansko časopisje zopet svari Zedinjene države pred pošiljanjem orožja Angliji, kajti tekom prihodnjih mesecev se bo pričela vsesplošna ofenziva proti Angliji, pravi laško časopisje.

Težkote transportacije
V dolgoletni kontroverzi, ki je v teku z ozirom na težave prometa poulične železnice, je v soboto Eliot Ness, ravnatelj za javno varnost, izjavil, da se ne bo nikoli odpomoglo težavam transportacije, dokler ne bo cestna železnica z boljše potrebo in z modernjšimi ter udobnejšimi vozovi in avtobusi privabila k sebi motoristov, ki zdaj uporabljajo za transportacijo na delo in z dela svoje avtomobile.

Slavčki
Ker se vrši koncert "Slavčkov" v needžo 16. februarja, je potrebno, da se uredi več važnih stvari, zato ste vsi starši prav vljudno vabljani, da se udeležite seje, ki se vrši v torek večer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

SPREJEM ROOSEVELTOVE PREDLOGE V NIŽJI ZBORNICI

Vsi republikanci države Ohio so glasovali proti predlogi. — Zdaj gre predloga še pred senat.

ZA PREDLOGO JE GLASovalo 260 GLASOV, PROTI PA 165

WASHINGTON, 8. februarja. — Zbornica poslancev je dala predsedniku Rooseveltu polno moč v njegovem boju proti silam agresivnosti, ko je skoro s 100 glasovi večine sprejela in potrdila njegovo lend-lease predlogo, na čije temelju bo postala Amerika resničen "arzenal demokracije." Ta zgodovinska predloga je bila sprejeta v zbornici kongresnikov z 260 glasovi proti 165, nakar je šla predloga še pred senat.

Demokratje, ki so imeli absolutno kontrolo pri glasovanju, so zadnji dan debat črtali še kak ducat amendantov, ki so jih hoteli republikanci dodati predlogi.

Izmed 136 republikancev jih je glasovalo za sprejem predloge samo 24. Kakor že rečeno, pride predloga zdaj še pred senat, kjer bo tudi sprejeta, dasi bodo proti nji nastopili in glasovali nekateri znani senatorji-izolacionisti.

Republikanski kongresniki iz države Ohio, katerih je dvanaest, so solidno glasovali proti predlogi, dočim je 10 demokratov izmed 12 glasovalo za njen sprejem. Republikancem sta se pridružila v njihovi opoziciji proti predlogi demokrata Martin L. Sweeney iz Clevelanda, in Robert T. Secrest iz Caldwell.

GANGSTRI V KRILIH

Newyorška policija lovi ta čas tolpo samih razbojnic. Nekega popoldneva se je ustavil avtomobil s petimi mičnimi damami pred neko črpalko za bencin. Lastnik črpalke je stopil sam do voza, da bi jim postregel, njegova uslužnost pa se je sprejemila v grozo, ko mu je zajzalo nasproti pet samokresnih cevi. E-nal izmed "dam" ga je pozvala naj tjem odda takoj ves svoj denar. No mu preostalo nič drugo. Pri zaslišanju je mož priznal, da ni izgubil samo svojega denarja temveč tudi svoje — srce. Do las se je bil zaljubil v voditeljico nevarnih predstavnic "šibkega spola".

Zaroka

Mr. in Mrs. John Komin 6710 St. Clair Ave. naznanjata, da se je njih hčerk Jennie zaročila s Michael Stetz-om iz 3546 W. 44 St. Čestitke.

Pri hčeri

Mrs. Caroline Boyd (Boje) iz 12627 Iowa Ave. je bila pripeljana na dom njene hčere na 16111 Huntermere Ave., kjer jo prijatelji lahko obišejo.

Seja

V sredo, 12. februarja, se vrši redna mesečna seja dramskega društva "Ivan Cankar" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Seja se prične ob 8. uri zvečer in člani so prošeni, da se gotovo udeležijo.

Vpoklicana k vojakom

K vojakom sta odšla v soboto zjutraj Josip Novak in danes zjutraj pa Anton J. Bokal, sin poznanih Mr. in Mrs. Anton Bokal. Oba sta bila več let vposlednji pri naši Slovenski Zadrugi Zvezi.

Delegacija mladine v Beli hiši

Delegacija je izjavila, da Mladinski kongres ne reprezentira ameriške mladine.

WASHINGTON, 8. februarja. — V Beli hiši se je oglasila delegacija mladine, ki je prišla tja pod vodstvom Stephena McArthurja. Delegacija je izjavila, da Ameriški mladinski kongres ne reprezentira ameriške mladine. Delegacija je pustila v Beli hiši kopijo izjave, izdelano po ameriški mladini, ki ji načeluje Gene Tunney, bivši boksarski šampijon. V kopiji te izjave se poziva vso mladino k delu za skupnost pod geslom "America first."

McArthur je bil lansko leto tekom zasedanja Mladinskega kongresa pregnan s seje Kongresa, ko je hotel vložiti resolucijo, v kateri se je obsojalo nazizem, fašizem in komunizem. Pri današnjem zasedanju poslanske zbornice je bilo nekaj članov Mladinskega kongresa odvedenih iz dvorane, ker so z živžganjem in razgrajanjem protestirali proti sprejemu lend-lease predloge.

SLEPI MORILEC

Budimpeštanska policija je prišla te dni 71 letnega bivšega dimnikarja, ker je v prepiru z nožem zabodel nekega 60-letnega moža. Preiskava je "dognala", da se je slepec pri beračenju sprl s hčerjo tega moža. Oče se je vmešal, na kar je bivši dimnikar potegnil nož. Morilec pravi, da je z nožem samo po zraku mahal in da je pri tem nehote zadrl žrtev v prsa. Do zaslišanja baje ni vedel, da je nasprotnika sploh zabodel.

ŠAH S KUNCI

Neki ameriški cirkus kaže posebno originalno atrakcijo: šah z živimi kuncmi. Skupina artistov je zdresirala 32 kunccev, 16 črnih in 16 belih, tako, da skačejo po poveljih na določena polja velikanske šahovnice, ki jo razprolela s Michael Stetz-om iz 3546 W. 44 St. Čestitke.

LETALO NA GAZOGEN

Stefani javlja, da se poskusi z italijanskim letalom na gazogen uspešno nadaljujejo. Novo letalo bo aeroplan s 85 k. s. Motor ima kot dodatek naprave za proizvajanje gazogena, ki tehta samo 80 kg. Novo letalo je te dni letelo dve uri nad Milanom ter je porabilo za ta polet samo 50 kg premoga. Inženir Coltelli je letel s tem letalom tudi iz Milana v Rim in je bil z vožnjo prav zadovoljen.

V Benningu, Pa., je pred kratkim umrl John Marsi, star 71 let in doma iz Grošovja pri Konjicah na Štajerskem. Zapušča sina.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjeno državo, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

NAUKI IZ VOJNE V GRČIJI

Znani Paul Gentizon, rimski poročevalec švicarskega lista "Gazette de Lausanne," razpravlja o naukih, ki jih lahko švica črpa iz sedanje italijansko-grške vojne zase. V tej zvezi piše med drugim:

"Trenutno se boji vrše v zelo neugodnih vremenskih prilikah ter v višinah 1000-2000 metrov. To je torej zimska vojna v gorah. Oster veter in naletavanje snega močno ovirata operacije. Dežela, ki je revna in malo obljudena, nima veliko dobrih hiš. Italijanski vojaki so prejeli te dni drugo voljeno odejo. Na bojišče so prinesli tudi velike zaloge premoga in drv, da bi malo ogreli vojašnice in taborišča. Vsa motorizirana vozila so opremljena z verigami zaradi poledice. Razen tega je bilo po vzoru iz Abesinije in nemškem zgledu prepeljanih v Albanijo več tisoč delavcev, ki ne bodo le vzdrževali cest v dobrem stanju, jih širili po potrebi, odstranjevali nevarne skale, gradili mostove, postavljali barake in v njih peči, temveč bodo morali tudi očistiti sneg na vseh glavnih prometnih žilah in na letališčih. Gre torej skratka za borbo proti goram in proti zimi. Tako razpolaga generalni štab razen z vojniki tudi z zanesljivo delavno silo, ki za sedaj lahko varuje prometne žile in omogoča dvoz hrane, jutri pa tudi lahko pripomore k novemu napredovanju.

Druga značilnost vojne je v tem, da so gore, mraz in sneg resne ovire za uporabljanje motoriziranega materiala v večjem obsegu. V toliko so bili Italijani na slabšem. Tudi letalstvo je bilo pogosto ovirano zaradi strukture dežele. Grki, ki imajo dovolj manjših topov, so se jih lahko v vsem obsegu uspešno poslužili. Oni si tudi ne pomagajo z avtomobili in tanki, kajti namesto njih uporabljajo samo osle, mule in male madžarske konje, ki jim izborno služijo za prenos hrane, municije in materiala. Njim se mora zahvaliti grški oficir, ako ima svoj šotor, grški vojak, ako ima svojo hrano, in grški topničar, ako ima vse, kar potrebuje. Kjer se avtomobil ustavi, tam lahko osel, mula ali konj nadaljuje svojo pot naprej. Te živali močno povečujejo splošno vojno sposobnost čet.

NEMŠKE GROZNJE ZEDINJENIM DRŽAVAM

Iz tega pa sledi tudi za nas nauk: armada gorate države mora posvetiti večjo pozornost svojim konjušnicam kakor pa motorizaciji.

Iz Berlina poročajo, da je nek uradnik nemškega zunanega ministrstva izjavil, da pomeni zadržanje Zedinjenih držav proti Nemčiji zbadanje z iglo. Zlasti velja to za ameriško namero, da odstopi ves vojni material in orožje Angliji na posodo in da bo zaplenila nemške ladje v ameriških lukah ter jih izročila Angliji v uporabo. Nemčija smatra te zadeve kot zelo resne in jih vlada proučuje.

Tri ure po objavi teh izjav se je v Washingtonu sestal ožji vojni obrambni svet na svoje prvo zasedanje. To je znak, da tudi v Washingtonu jemljejo te nemške izjave resno in da so pripravljeni na vse. Listi pišejo, da Nemčija ne more ničesar spremeniti na zadržanju Zedinjenih držav v sedanji vojni, ker je to zadržanje volja ljudstva.

Nemška vlada je zahtevala med drugim tudi odpoklic treh uradnikov ameriškega poslaštva v Parizu, ker so ji zaradi svojega delovanja postali neljubi. Ameriška vlada bo tej želji ugodila, ker je to običajno, s tem pa se ni rekla zadnje besede v tej zadevi.

V inozemstvu ponekod mislijo, da bi Nemčija utegnila napovedati Zedinjenim državam vojno, ker računa s tem, da bi v tem slučaju morala Japonska priti na pomoč.

Senzacionalna aretacija v Zagrebu

Zagreb, 12. decembra. — Urednik Marije Weissove v Kosirnikovi ulici je precej časa draži živce zagrebškega prebivalstva, da je bila Weissova najprej za-

pravljena in nato obešana. Podobnih zločinov pozna kriminalna zgodovina marsikdo po svetu precejšnje vrste.

Senzacija v Zagrebu je bila tem večja, ker precej časa ni bilo mogoče odkriti pravega ozadja. Preteklo sredo zvečer pa je bilo sodu izbito dno. Kriminalna policija je aretirala pokojničinega moža Jurija Weissa, ki je kot narednik-vodnik v vojaški službi. Zaprl so ga v vojaški zapor, detektivi pa so brž pobiheli v Maribor, da tam poiščejo njegovo "svakinjo", glede katere je Weiss po precej dolgotrajnem zaslišanju priznal, da je v njo zaljubljen in da se je izprva hotel od žene ločiti in se s "svakinjo" poročiti.

Priznal je, da je že dolgo bil zaljubljen v "svakinjo" in da se je tudi ona zaradi njega ločila od svojega moža, samo da bi se lahko poročila z Weissom, čim se bo ločil od žene.

Weiss priznava, da je želel vložiti tožbo za ločitev zakona, vendar se k temu ni mogel opogumiti, čeprav je baje njegova mariborska izvoljenka pritiskala nanj.

Zdaj je uganka, ali je kdo drugi, morda celo še brez Weissove vednosti, storil tisto, da je Weiss rešil žene, ko mož sam ni imel toliko poguma, da bi bil to dosegel z ločitvijo.

Dvoje je gotovo: roparski umor je izključen, kakor je izključen samomor. Juro Weiss vztrajno zatrjuje svojo nedolžnost in sleherno zvezo z umorom, češ: "Lahko me razsekate na drobne kose, ali nikoli ne bom priznal krivde!" — Preiskava se mrzlično nadaljuje.

ELEGANTNO MARIBORČANKO SO ODPRAVILI V ZAGREB

Maribor, 12. decembra. — V

zvezi s preiskavo, ki naj ugotovi, kdo je umoril Zagrebčanko Marijo Weissovo, in v zvezi z izpovedbami njenega moža narednika-vodnika Jurija Weissa so prispeli v Maribor organi zagrebške policije s policijskim svetnikom dr. Mašero na čelu. Organi so takoj poiskali dotično "elegantno damo" iz Maribora in jo zajeli. Pri zaslišanju je ta dama, zasebna uradnica A. M., tajila vsako krivdo v zvezi s tem umorom in je zatrjevala, da svoj alibi lahko dokaže.

Navzlic temu pa so jo spravili v Zagreb, da ja sočijo z možem umorjene Jurijem Weissom, h kateremu je po poročilih ta "elegantna Mariborčanka" večkrat zahajala.

Zdaj je vse jasno

Ljudje, ki so se zgražali nad Anglijo in Francijo, ker nista hoteli ustaviti Hitlerja in Mussolinija, ko sta mesarila Etiopijo, Španijo in Češkoslovaško, in tisti, ki nikakor niso mogli razumeti, kako morejo biti pametni ljudje tako "slepi," da ne vidijo, da bo vsak korak naprej, ki se ga pusti fašizmu, treba enkrat krvavo plačati, vidijo danes lahko na lastne oči tukaj v Ameriki, zakaj sta fašizem in nacizem tako daleč prišla, ne da bi se jima kdo postavil po robu.

Danes je Amerika na vrsti, da pomaga evropskim narodom, predvsem Angliji, ki so še svobodni, da se morejo boriti proti Hitlerju in Mussoliniju. V Washingtonu ne sedi kak "apizer" Chamberlainovega ali Daladierjevega kalibra, temveč mož, ki jasno vidi resnost položaja ter apelira na ameriško

ljudstvo, da pomaga demokraciji, predno bo prepozno.

Nihče ne zahteva, da gremo v vojno za Anglijo, temveč edino, kar se zahteva od Amerike, je pomoč v blagu, orožju in denarju. Ampak po vsej deželi se razlega krik, da nas hoče Roosevelt potegniti v vojno, in nena doma smo odkrili, da je boljše, ako nacizem zaslužni vse narode v Evropi, kakor pa da bi se Amerika izpostavila nevarnosti, da bo potegnjena v vojno.

Zdaj je jasno, zakaj je "socialni fašist" Blum raje prepustil demokratično Španijo nacijskem in fašističnim razbojnikom kot da bi riskiral vojno z nacijsko Nemčijo; zdaj je tudi jasno, zakaj so ljudske mase v Londonu in Parizu kar no-rele od veselja, ko sta Chamberlain in Daladier iz Monakovega prinesla "mir za naš čas"; sploh jasno je, zakaj je demokracija na vsem svetu povsod na umiku.

Demokracija je zato na umiku, ker so narodi, ki živijo pod demokratično uredbo, le toliko časa zanj, dokler se neko drugi bori zanj. Nihče ne more ovreči fakta, da se nahaja Amerika danes natančno tam, kjer sta bili pred par leti Francija in Anglija, ampak to ne brani tisočim ljudem v Ameriki, ki so nekoč preklinjali Chamberlaina in Daladierja; da ne bi Roosevelta imenovali "vojnega hujskača," ker Ameriko svari, da naj ne sledi stopinjam "apizerjev."

Zdi se, da Monakovo je simbol našega časa in višek demokratične zavednosti. Zakaj bi se nam diktatorji ne rogali?

"Napredek"

Prizori pri Panamskem kanalu

Na levi razkladajo vojaške avtomobile s parnika v Panamskem kanalu, na desni pa je videti te vojaške avtomobile, ki tvorijo zdaj "mehanizirano konjenico."

Kjer so Francozje in Angleži še vedno zavezniki

Na levi vidimo arabske spahiye, to je slavno konjenico francoske afriške armade, ki jim je svoboda prav tako potrebna za življenje kakor zrak. Ti spahiye so se pridružili generalu de Gaulleu. Na desni pa so angleški avstralski vojaki, pred katerimi imajo silen respekt italijanski junaki. Ti vojaki so zavzeli Sidi Bani, Bardijo, Tobruk in Derno.

POROKA STAREGA BRAZILCA

Bahia, Brazilija. — Tukaj se je poročil Donato José Sontana, ki pravi, da je 106 let star. Za ženo je vzel neko 48 let staro žensko iz kraja Nilo Pecanha.

NEMSKI PARNIK — LAST KANADE

Neko zapadno kanadsko pristanišče. — V tukajšnjem pristanišču natovarjajo bivši nemški tovorni parnik Weser, ki je bil nemška last, dokler ga ni pred štirimi meseci prestregla in zasela neka kanadska bojna ladja. Zdaj bo parnik, ki je vreden dva milijona dolarjev, prevažal angleške vojne potrebščine.

Brada - znamenje izvirnega greha

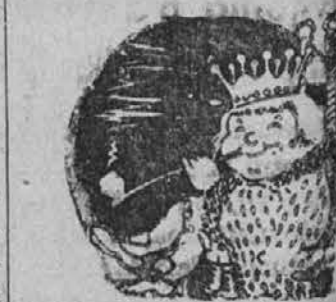
Studentka Harvardovega vseučilišča v Ameriki je pred kratkim nastopila z nenavadno doktorsko disertacijo. Mlada dama je z znanstvene plati zagrabila vprašanje "Ali naj nosi mož brado?" in ga je raziskala tja do začetka človeškega rodu. Začela je s prvimi možmi, ki ga je usoda postavila pred to vprašanje, z možem, ki mu Eva še ni mogla ničesar svetovati: z Adamom. Po svetem pismu in starih legendah ugotavlja mlada doktorica, da je bil naš praoče spočetka golobrad, zato se mu tudi ni bilo treba briti. Kaj drugače se si končno za rajske razmere niti ne moremo misliti. Šele tedaj, ko je rajska sreča po prvem grehu — tukaj je Eva že odločilno sodelovala — minila, je Adamu pod nosom in po čeljustih pognal prvi nežni puh. Tega seveda ne moremo smatrati za neoporečno zgodovinsko resnico, doktorska disertacija omenja stvar tako rekoč le kot anekdoto, kakor je smatrati za anekdoto doktorantino naziranje, da so bili angeli nebradati. Šele tedaj, ko so postali "padli angeli" ali "hudiči," so jim zrastle kocine. Če gledamo stare slike in risbe, se nam brada ni od daleč ne predstavlja kot znak močnatosti, temveč vse prej kot znak grešnosti.

Pozneje se je uveljavilo drugačno naziranje. Očak Tertulijan je britje prepovedoval kot "brezbožen poskus, da bi izboljšali božja dela." Egipčani in Babilonci so bili pred 5000 leti golobradi, nasprotno pa so stari Asirci svoje brade častili nad vse. Mnogo časa so porabili, da so jih umetniško spleтали in čvali so jih s pisanimi vrečicami. To je za nekdanj nemarne dlake gotovo višek vse nečimernosti.

Agamemnon in Karel Veliki sta slovela, po svojih bradah. Nasprotno je bil Aleksander Veliki takšen sovražnik brad, da so si jih morali njegovi vojaki briti. Njegova zapoved na gre tudi na račun tega, da so se danj vojsčaki v bojih moza z možem ruvali in vlekli za brade, svojih vojakov pa Aleksander Veliki kot pameten mož ni hotel izpostavljati takšnim nevarnostim. Iz tega razloga so še menda tudi stari Grki in Rimljani odločili za nebrarato modo. Vendar je po drugi strani res, da so bili v srednjem veku in novemem času baš vojsčaki pospeševalci brad. Menili so, da so videti z bradami bolj divji — kar je res — in so hoteli sovražnika s to divjostjo že od daleč strašiti.

Zavoljo brade so ljudje napovedovali celo vojne in ena izmed teh vojn je trajala nič manj nego — sto let. Francoski kralj Ludovik VII. je bil tisti smolec, ki je povzročil to nesrečo. Imel je dolgo, lepo brado, ki se mu pa nekega dne ni videla več tako lepa. Obril si jo je. Na

ŠKRAT

Stric: "Nacek, že od včerajšnji maš rdeč madaž na obrazu."
 Nacek: "To je od barve."
 Stric: "Ali še ne da izmiliti?"
 Nacek: "Še nisem poskusil."
 Drugo jutro stric spet spet...
 Nacka in ga pohvali:
 "Glej, glej, kako si zdaj...
 Nič več nimaš tiste grde...
 na obrazu. Ali si se umil?"
 Nacek: "Kaj še! Sosedov...
 me je obližnil."

Janezek je pomolil Francoz tri jabolka pod nos in rekel: "Poglej, tukajje so tri jabolka. Če pa dobro pomisliš, je pet."

"Kako to?" se je začudil Francoski vojak. "Če imaš tri jabolka, vendar ne moreš imeti pet."
 "Tako je, kakor sem rekel," Janezek vztrajal pri svojem. "Dobro poslušaj. Kdor ima tri jabolka, ima gotovo tudi tri ali ne?"

"To je res," je moral Francoski vojak priznati.

"Tri in dva je pet. Kdor ima tri jabolka in dve jabolki, ima torej pet," je nadaljeval Janezek in Franca zmagoslavno pogledal.

Franček se je zvito nasmehnil in vprašal:

"Ali si trdno prepričan, da imaš pet jabolk?"

"Seveda," je možko odgovoril Janezek.

"Potlej daj meni ta tri jabolka, druga dva pa pojej sam, vzkljknil Franček, pograbil bolka in zbežal.

Janezek pa je ostal z dolim nosom.

KREPAK ZELODEC

V želodcu nekega možaka, ki so ga operirali te dni v bolnišnici nekega švabskega mesta, našli poleg drugih predmetov, ki so bili sledenje predmetov, dem 10 cm dolgih žebeljev, enako dolge lesene klince, vinasto žlico in srednje mesarski kavelj.

Ko se je mož zbudil iz nezavesti in so ga vprašali, zakaj in kako si je spravil te stvari v želodcu, je izjavil, da čuti pogostoma odoljivo poželenje po takih težnih, trdih predmetih. Drugi razlage si res niso mogli izmisliti.

nesrečo ni bil prej vprašan, da jo ženo in ko je stopil golobrad pred njo, je napravil nanjo smešen vtis, ozmerjala ga je "nagca" in se je dala od njega takoj ločiti. Nekoliko tednov zneje se je poročila z angleškim kraljem Henrikom II., ki je imel zajetno brado in ji je ljubil, da je ne bo nikoli sram. Za zahvalo je prejel po zaprti Francije v dar. To obratno kralju Ludoviku ni bilo po volji in nastala je vojna, ki se je vlekla sto let in ki jo je sprožil torej prav za prav vprašanje brade. Odgovornost za to razpoko o vzrokih stoletne vojne, ki puščamo seveda simpatično američanki in s tem končamo to poglavje o bradah, ki so dela moških, kakor ženskih, itak dovolj skrbi.

Oglašajte v "Enakopravnosti"

ZUPANOVA MINKA

Povest v verzih

Gor bi šel k županu — Pa čemu bi hodil, In tako še sebe Sam za nos bi vodil.

Saj še mar jej nismo Takrat mi domači, Kadar so jej v hiši Mestni postopači.

Saj še ne pogleda, Ne ozre se name, Kot ne bil bi zahjo, Ona pa ne zame.

Oh, da bi srce jej Mogel vsaj odkriti, Saj bi jo gotovo Moralo ganiti.

Revež, kdor tako se, Kakor jaz, zagleda, In da upe sladke Tre mu taka zmeda.

Minka, Bog te čuvaj! Hodi, koderkoli, Saj že znam, da moja Ti ne boš nikoli."

Ko bi fantu srce Zensko v prsih bilo, Pa bi se gotovo Vse v solze izlilo.

A tako pa v prsih Srce krvavi mu, V hišo gre in v hiši Mati to veli mu:

"Tine, ako v hlevu Zdaj je že vse v redi, Pa se malo v hiši Tu pri meni vsedi.

Tine, danes mora Nekaj mi z jezika, Kar mi je že davno V srci skrb velika.

Glej me, jaz sem stara, Dosti let na sveti Bog ne more več mi Na hrbet naštet.

Dosti sem se z delom Do sedaj vbijala, Dosti obrnila, Dosti prekopala.

In skrbij in straha, Zuljev dosti vžila, Mnogo solz in znojja Tukaj sem prelila.

Zdaj pa več ne morem, Stara sem postala, Zdaj Bogu bi rada Bolj se darovala.

Nič dolga na naši, Tine, ni posesti, Plača se le davek, Drugih ni obresti.

In posest je lepa, Hlev je poln živine, Rilcev tudi dosti, Mnogo perutnine.

Zitnice vse polne Zlate so pšenice, Tudi v skrinji naši Nismo brez petice.

Tine, dobro dete, Kaj ti k temu meniš? Jaz sem takih mislij, Da se ti oženiš!

Jaz pa bodem kot si V hiši zgovorila,

Čuvala pri domu Bom in pa molila."

Pa pogleda Tine Mater prav spoštljivo In tako-le pravi Modro, pomenljivo:

"Ljuba moja mati, To se lahko reče, Pa kedor se ženi, Lahko se opeče.

Kje pa naj se ženim? Kaj je misel vaša? Da ni trud brezvspešen, Kjer zares se vpraša?"

"Vprašaj pri županu, Zdaj je hči pri domu; Če ne bo, no, vprašaj Pa pri drugem komu!"

Kdaj že Tine misli, Kar mu mati pravi! Minka mu je v srci Dolgo že in v glavi.

Kaj bi Tine rajši, Kót da bi sosedu Zena mu postala, — Pa ga ne pogleda.

Tine zdaj kar dvomi, Da mu bo nevesta, Ker je vsa drugačna, Kar je spet iz mesta.

Gor pa dol po hiši Tine trikrat stopi, Kot bi nekaj mislil, Zre le gor po stropi

In veli: "Saj, mati, Nič bi ne odlašal, Danes še župana Bi za Minko vprašal:

Pa župan, bojim se, Da me ne ozmerja, Ker se svojo Minko Vse kaj več namerja.

In če bi tako se V snubstvi tam opekli, Mati, kaj pa k temu Bi sosedje rekli?

To je tudi znamo, Da on, ki se ženi, Če se tam opeče, Kjer najprvo meni,

Prav težko neveste Išči si drugodi, Ker boje snubačev Tacih se povsodi.

Zdi se mi pa tudi, Da ne bode sreče, Če me, mati draga, Minka vzeti neče.

Tudi ni dobiti Možno ni bogate, Saj ni taci in srenji, Kakor dobro znate."

Pa mu pravi mati Mirno in dobrotno: "Tine, to nikakor Zate ni sramotno.

Če župana vprašaš, In ti hčer odreče, To naj te pri srci, Tine, nič ne peče.

Tak mladenič, Tine, Kot si ti, gotovo Jo dobi, če ženiš Bi se vsak dan, novo.

Najpopreje vendar Vprašaj pri županu, Morda se Puran ti Le na videz brani,

Da tam vsaj njegovo Resno misel zvevo;

Če bi pa ne bilo, Dalje snubit gremo.

Tega morda nisem Pravila še ravno, Da županja mati, Misli to že davno.

In sedaj gotovo Ona bi želela, Da bi Minka tebe Za moža imela.

In kako vidva bi Imovita bila, Ko bi dve posesti V jedno si združila.

Hiši dve združiti Zdaj-le je mogoče, Če župan je moder, Če te dekletu hoče.

Če se pa držijo In se ne podajo, Naj potem se, pusti, Kakor hte, imajo.

Če še pride tak jim, To je pa vprašanje, Zmiraj bo pa bolje Zate kakor zanje.

Zvrnejo prav rade: Pa stvari se take Kdor visoko leta, Ta globoko pade.

Saj ni pač dežela Kot doma ognjišče; Če te Minka neče, Druga se poišče."

XIII. LJUDSKI GLAS.

Kdor ima gostilno, Naj se le potruži: Včasih dosti zgube V jedni je zamudi.

Ako nisi z gostom

Dober po domače, Če ne daš mu dobre In ceno pijače,

Če mu ne postrežeš: Pa se proč obrne, In od hiši druge Goste ti odvrne.

V krčmah naj so vljudni Dobri in pošteni, A postrežba bodi Kakor na vreteni.

Mnoga tudi trda Mora se uožreti, Ako hočeš v krčmi Pivcev kaj imeti.

Niso, kot so bile, Krčme le po mesti, Zdaj so v vsakem selu In ob vski cesti.

Krčm zdaj je čuda, Lahko se prebira, V take pač ne gre se, Kjer se gost prezira.

To vedo krčmarji, Gostom se sladkajo, Na načine razne Vabiti jih znajo.

Krčme so odlične, Srednje in preproste, Razno uravnane, Za različne goste.

So pa tudi v krčmah Strežniki različni: Eni mirni, tihi, Drugi bolj jezični.

Neki se norčuje, Če se kmet prikaže, Drugi neče ljudstva Zgolj gosposke baže.

(Dalje sledi.)

Društveni KOLEDAR

- FEBRUARY
14. februarja, petek. — United Auto Workers White Motor Union Local 32, priredi ples v avditoriju Slov. nar. domu na St. Clair Ave.
14. februarja, petek. — Mlad. pevski zbor "Škrjančki" priredi "Valentin party" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
15. februarja, sobota. — Sunny Ray Orkester. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
15. februarja, v soto: — društvo "Soča", št. 26 SDZ priredi veselico v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
15. februarja, sobota. — Ples priredi klub Golden Bluecettes v Slovenskem domu na Holmes Ave.
15. februarja, sobota. — Louis Šraj orkester priredi "Valentine ples v S. N. D. na 80. cesti.
15. februarja, sobota: — Collinwood Fishing and Hunting klub priredi ples v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
15. februarja, sobota: — N. Y. C. R. R. Carmen's Union priredi ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
15. februarja, sobota. — IWW American Stove Co. priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
16. februarja, nedelja. — Mlad. pev. zbor "Slavčki", priredi koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
21. februarja, petek. — Slovenska ženska zveza, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
21. februarja, petek. — Alhambra Bowling League priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
22. februarja, sobota. — Skupna društva fare sv. Vida. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
22. februarja, sobota. — Zenski odsek Slovenskega delavskega doma priredi "Srjakovo večerjo" in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
22. februarja, sobota. — Zenski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi Maške-radno veselico.
22. februarja, sobota. — Maške-radno veselico priredi gospodinjki klub "Na Jutrovem" v S. D. D. na Prince Ave.
22. februarja, sobota. — Delphi Tan Delphi Frat. priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
23. februarja, nedelja. — Dram. zbor "Ivan Cankar". Predstava in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
23. februarja, nedelja. — Podružnica št. 3 Slovenske moške zveze priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
23. februarja, nedelja. — Hrvatska Sloboda HBZ koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
MARCH
1. marca, sobota. — Fisher Body Local No. 45 UAWA priredi ples v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
1. marca, sobota. — Društvo Comrades, št. 566 SNPJ, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
2. marca, nedelja. — Koncert in ples, priredi John Lube v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
2. marca, nedelja. — SDD Čitalnica. Prireditev s programom in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
8. marca, sobota. — Toppers klub priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
8. marca, sobota. — SNPJ Athletics Bowling Teams priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
9. marca, nedelja. — Skupna društva SSPZ proslavja 15-letnico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
9. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
15. marca, sobota. — Progresivne Slovenke, krožek št. 1 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
15. marca, sobota. — Croatian Pioneers, priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
16. marca, nedelja. — Koncert Glasbene Matice v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
16. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Naša zvezda" priredi igro in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
22. marca, sobota. — Progresivne Slovenke, priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
1. maja, nedelja. — Clevelandski, št. 14 SDZ priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
1. maja, nedelja. — Pevsko društvo Planina priredi koncert v S.N.Domu na 5050 Stanley Ave., v Maple Heights, Ohio.
9. maja, petek. — Duquesne University Tamburica, priredi koncert v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
4. maja, nedelja. — Hrvatska Sloboda HBZ prireditev v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
10. maja, sobota. — Honor Guards SDZ priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
10. maja, sobota. — Honor Guards priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
19. aprila, sobota. — Slovenska zadružna zveza priredi "Bowler's Ball" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
19. aprila, sobota. — Društvo št. 14 SDZ priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
19. aprila, sobota. — 23rd Ward demokratični klub, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
20. aprila, nedelja. — Dram. društvo Ivan Cankar, predstava in ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
20. aprila, nedelja. — Mlad. pev. zbor "Škrjančki" priredi koncert in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
20. aprila, nedelja. — Modern Crusaders Glee klub priredi koncert in ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
25. aprila, petek. — Martha Washington, št. 38 SDZ, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Društvo Sv. Cecilia, št. 37 SDZ, priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Klub Jolly Fishermen priredi plesno veselico v Twilight Ball Room.
26. aprila, sobota. — Jolly Fisherman priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Društvo Strugglers SNPJ priredi ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
27. aprila, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slov. del. domu priredi koncert in ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
27. aprila, sobota. — Hrv. Katoliška Zajednica priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave. in v spodnji dvorani banket.
3. maja, sobota. — Slovenska ženska zveza, št. 50 priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
1. maja, nedelja. — Clevelandski, št. 14 SDZ priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
1. maja, nedelja. — Pevsko društvo Planina priredi koncert v S.N.Domu na 5050 Stanley Ave., v Maple Heights, Ohio.
9. maja, petek. — Duquesne University Tamburica, priredi koncert v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
4. maja, nedelja. — Hrvatska Sloboda HBZ prireditev v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
10. maja, sobota. — Honor Guards SDZ priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
10. maja, sobota. — Honor Guards priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
11. maja, sobota. — Struggler's Bowling Team priredi ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
11. maja, nedelja. — Waterloo Grove, W. C. prireditev v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
11. maja, nedelja. — Slov. mlad. šola, prireditev v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
17. maja, sobota. — SVS Cadets priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
17. maja, sobota. — Clev. Athletics SNPJ, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
24. maja, sobota. — The Colonial Club, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
25. maja, nedelja. — Hrvatski Festival in ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
31. maja, 1. junija. — Slovenski dan v Euclidu in počast prve-mu pesniku Ivanu Zormanu.
JUNE
22. junija, nedelja. — Društvo Zdrženi bratje, št. 26 SSPZ priredi piknik na Staškovi farmi.
29. junija, nedelja: — Progresivne Slovenke, krožek št. 3, priredi Ljubljanski Velesojem na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.
JULY
6. julija, nedelja. — Piknik kluba in Zarje na prostorih Clev. Federacije SNPJ.
13. julija, nedelja. — Piknik Slov. zad. zveze na Močilnikarjevi farmi.
20. julija, nedelja. — Pevsko društvo "Zvon" priredi vrtno veselico na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
20. julija, nedelja. — Pev. zbor "Slovan" priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
27. julija, nedelja. — Piknik Slov. groceristov in mesarjev na Pintarjevi farmi.
28. julija, nedelja. — Društvo Svoboda, št. 748 SNPJ priredi veliko slavnost ob 5. obletnici obstoja na farmi SNPJ.
OCTOBER
11. oktobra, sobota. — Društvo Collinwoodske Slovenke, št. 22 SDZ priredi banket ob priliki proslave 20-letnice v Slovenskem domu na Holmes Ave.
NOVEMBER
20. novembra, četrtek. — Koncert soc. Zarje na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
DECEMBER
9. novembra, nedelja. — Društvo "V boj" št. 53 S. N. P. J. bo proslavilo svojo 35-letnico obstoja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Škrjančki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

HAIR-BREADTH HARRY

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

V. J. KRIZANOVSKA

36

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

"Girolamo se je zgodaj oženil s siroto, hčerko revnega viteza iz okolice, ki je umrl nekaj let poprej in pustil hčer samo in brez nikakih življenskih sredstev. Parizina je bila ženska redke lepote. Bila je božansko lepa, bele polti in tako nežna, da je bilo videti, kako ji kri polje pod atlasno kožo. Zlasti lasje so jo pokrivali kakor bleščeči plašč, a temne oči so bile mračne in brezdanje kakor brezдно. Toda pod to zunanostjo Madonne se je skrival nagel, oblasten, strasten in maščevalec značaj. Vendar pa je šlo nekaj let vse dobro; soproga sta živel srečno in mirno do tedaj, ko je nastopila nesreča v osebi Galeazza, mladega sorodnika Montignosov, ki ga je vzel grof Girolamo v hišo iz razlogov, o katerih bi treba dolgo pripovedovati, kar pa je brezpomembno za to zgodbo. Treba je pristaviti, da je bila Parizina čudna ženska; imela je prerokove sanje, prikazni in prikazovalke so se ji duše umirli. Tako pripoveduje kaplan, da je ona pri pogrebnih večkrat videla, kako je pokojnik stopal in vedel za roko tistega med navzočimi, ki mu je bilo prvemu za njim v grob. To mu je grofica pravila pri izpovedi.

"K nesreči se je Galeazzo zaljublil v Parizino in tudi ona je vzplamtela v brezumni strasti do lepega in zapeljivega mladčnika, ki je bil ravno tako nagel, strasten in samovoljen kakor ona. Težko je vedeti, kdo med njima si je zamislil pekleniški načrt spravit s poti Girolama. Tudi ni znano, kako je Parizina našla strašni strup Jolande; toda kakor bomo dalje čuli, je verjetno, da se je sama čarovnica prikazala grofici in ji pokazala tajni prostor.

"Ko sta ljubimca imela strup, sta čakala samo primerne trenutke, da se iznebita nesrečnega Girolama, ki ni nič slutil. O tem, kako se je stvar dalje razvila, je znano samo to, kar se je izpovedal skesanji Galeazzo, ko je umiral.

"Bili so v treh pri mizi in se

merje. Tedaj je Galeazzo, ki ga je ta odpor, kateremu ni bil vajen, silno razdražil, sklenil, da se iznebi žene.

"Po nekaterih besedah njegove izpovedi se zdi, da je vedel, kje je Parizina hranila strup, s katerim je zastupila Girolama. V ta namen je dala napraviti tajno shrambo. Tako je nesrečnik sklenil, da se bo poslužil istega strupa, ki mu je že nekoč izkazal uslugo. Parizina, ki jo je možovo neprestano varanje jezilo, je postala zlobna in samovoljna; v hiši je ni nihče maral. Morda so kaj sumili, kako je izginil njen prvi mož. Vse to je Galeazzo upošteval. Vedel je, da če najdejo grofice mrtvo v postelji in izpremenjeno v kip, poročajo, da je zakleta ali da se je usmrtila, nikakor pa ne pridejo na njegov zločin.

"Škof, ki so ga zbudili po naročilu opode, ni ničesar razumel iz njegovega pripovedovanja, in se nemudoma podal v grad. Kakor vse je tudi njega prizor pretresel. Ali je bilo to čarodejstvo? Ni bilo morda to samo izraz božje jeze, ki je kaznovala zločin, kateri je ušel človeški sodbi? Škof je prebral molitve, kropil z blagoslovljeno vodo, toda ni nič pomagalo. Globoko pretresen je poslal v mesto po zdravnika. Škof je vzel nato postaviti v sobi oltar, pred katerim se s svojimi menihi opravi molitve za mrtve. Ure so tekle mračne in težke in strašno je bilo gledati nesrečnega Galeazza; strašna noč je spre-

brezuspšna borba se je nadaljevala, dokler ni padel vnovič v nezavest; komaj je grof zopet odprl oči, je dalje vpil in stokal. Služabniki niso vedeli, kaj bi napravili, in so bili kakor brez glave. Neki oproda je skušal s sekiro odsekati okamenelo grofice roko, toda čudna tvarina, v katero se je izpremenila, se ni udala pod sekuro.

"Končno se je neka služkinja spomnila, da je sedaj v samostanu škof, ki je baš potoval po svoji škofiji. Bil je sorodnik Montignosov in sluge so sklepali, da če more kdo premagati to strašno čarodejstvo, je v to poklican baš visoki cerkveni služabnik.

"Škof, ki so ga zbudili po naročilu opode, ni ničesar razumel iz njegovega pripovedovanja, in se nemudoma podal v grad. Kakor vse je tudi njega prizor pretresel. Ali je bilo to čarodejstvo? Ni bilo morda to samo izraz božje jeze, ki je kaznovala zločin, kateri je ušel človeški sodbi? Škof je prebral molitve, kropil z blagoslovljeno vodo, toda ni nič pomagalo. Globoko pretresen je poslal v mesto po zdravnika. Škof je vzel nato postaviti v sobi oltar, pred katerim se s svojimi menihi opravi molitve za mrtve. Ure so tekle mračne in težke in strašno je bilo gledati nesrečnega Galeazza; strašna noč je spre-

Da bi se zločinca iznebila neprijetnih prič in bi bolje skrila zazidano sobo, je kmalu potem, ko je izginil Girolamo, nastala med grajskim služabništvom praveca epidemija in večina njih je umrla nesoč s seboj v grob, kar so preveč vedeli. Galeazzo in Parizina sta se poročila, toda zveza, sklenjena z zločinom, ni mogla roditi trajne sreče. Med zakoncema je vstajala Girolamova senca in božja kazen je bila za petami zločincema.

Kot najbližji sorodnik Girolama, ki ni imel otrok, je Galeazzo podedoval imetje in naslov grofa Di Montignoso. Lahkomiščini in sladostrastni zapeljivec ženski, ki jih je očaral s svojo lepoto, se je kmalu naveličal žene; njejo divje ljubosumje, sumničenje in vohunstvo ga je jezilo in dolgočasilo. V največjo nesrečo se je brezumno zaljublil v lepo plemenito žensko, hčerko nekega modenskega plemenitasa. Toda ta je bila čednostna in poštena, zato ni bila dostopna za kratkotrajno ljubezensko raz-

proje. Torej se je zločinska žena vlila v grofovo čašo Jolandin strup. Ko je grof pokušil tekočino, se je naglo vzpel, zakaj čutil je delovanje strupa in zavpil z grozeče dvignjeno roko:

— Podleža, zastupila ste me. Cutim, kako mi dreveni telo. Oj! Bodita prekleta in ta zločin naj stoji vedno med vama!

"Glas mu je zamrl in čez nekaj minut se je Girolamo izpremenil v kip. Pravijo, da sta zločinceza zaidala sobo, v kateri se je zgodil zločin in jo tako spretno zakrila, da je niso mogli najti vkljub skrbnemu iskanju.

S pomočjo dveh oprod, ki sta povedala, da sta videla, ko je grof neke noči odšel z gradu, so raznesli govornice, da je bil Girolamo zapleten v tajno ljubezensko pustolovščino in da so ga brčkone o neki taki priliki ubili. Nekaj dni potem so našli v okolici mesta okrvavljen grofov plašč. Toda večkrat se zgodi, da en zločin poraja za seboj še druge zločine...

"Ženske so izgubile glavo od strahu ter sklicale na noge ves grad. Kmalu se je soba napolnila s prestrašeni služabniki, opode so skušali izdreti roko svojega gospoda iz objema prstov, ki so se vsesali v njegovo kožo. Ko se je Galeazzo prebudit iz nezavesti, je nastal strašen prizor in nesrečnej je bil podoben blaznežu. Divje je vpil, se otepal kakor blazen in si prizadeval iztrgati se. Strašna in

Proda se
grocerijo in mesnico v dobrem primernem prostoru s stanovanjem za tri družine. Lastnik hiše in trgovine se nahaja v tej trgovini že 19 let. Kdor želi pogledat, dobi naslov v uradu tega lista ali naj pokliče Henderson 5311.

Naprodaj
Proda se grocerijo in mesnico na zelo dobrem prostoru. Lastnik mora prodati zaradi odhoda iz mesta zaradi bolezni. Kdor želi naj pokliče ENdicott 4017.

V vsaki slovenski hiši
s tukaj rojeno odraslo mladino
bi morala biti knjiga

"From Many Lands"

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jez, in v svojih končnih zapletljajih je celo težji kot so dnevi problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamič, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America,' je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands.'"

Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopavnosti," 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno podpisane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

Točna postrežba
KADAR želite poslati denar v staro domovino, vsaka pošiljatev je garantirana;
KADAR rabite krstni ali rojen list iz starega kraja;
KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis in
KADAR želite napraviti prošnje za prvi ali drugi državljanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.,
v Slov. Narodnem Domu

Pri Kollanderju dobite listine za dohodninski davek (INCOME TAX) ter Vam iste tudi na Vašo željo izpolnijo in notarsko potrde.

NAZLANILO
v sredo 12. februarja, 1941
JE LINCOLNOV ROJSTNI DÁN IN
LEGALNI PRAZNIK

Clearing House banke ne bodo poslovale na ta dan.

THE CLEVELAND CLEARING HOUSE ASSOCIATION

THE FINEST
Maytag
EVER PRICED AT
79.95

See it! You'll agree it's a sensational value. Use it — free — in your own home. It's a genuine Maytag — so don't keep it unless it can tell itself to you.

Norwood Appliance & Furniture Co.
6104 St. Clair Ave. ENdicott 3634
819 East 185th St. KENmore 5700
Next to LaSalle Theater
OPEN EVENINGS

dne je Galeazzo umrl; ker pa se je izpovedal in prejel odpuščanje grehov ter se obhajal, so ga pokopali v družinski grobnici Montignosov, v samostanu. Odločno pa so se menili uprli temu, da bi grofice pokopali v obzidju samostana. Smatrali so jo za prekleto ter sklenili, da ne sme ostati v gradu. Razen tega je sedela in ni je bilo mogoče pokopati po krščanskem obredu, ker je niso mogli položiti v krsto. Končala je tako, da so jo strpali v veliko skrinjo in jo pogrebi nekje ob zidu. Kje je pokopana, ne ve nihče; zakaaj na grob niso postavili ne križa ne benega drugega znamenja.

V.

"Za Galeazzom je ostal letni sin Parizine in ta je bil ded. Spominjam se ga iz svojih otroških let. Bil je resen, poražen, samotarški in ni maral družbo. Iz njegovih lastnih sem čul zgodbo o smrti svojega pradedca, grofa Galeazza, in vest o prikazni, ki jo je videla moja babica, dedova prva žena." (Daj se sledi.)

OGLASAJTE V
"ENAKOPRAVNOST"

NAZLANILO IN ZAHVALA

V bridki žalosti globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest: da je nemila smrt zahlevala življenje in sva izgubila najdražji zaklad, ko so za vedno zatisnili svoje mile oči naša nad vse ljubljena in nikdar pozabljena mati

MARY MERHAR

rojena MATE

Mirno v božjo voljo vdani in previdni s svetimi zakramenti, so po dolgi in mučni bolezni izdihali svojo blago dušo in v Bogu zasпали dne 10. januarja, 1941, v starosti 41 let. Doma so bili na Dolenje vasi, št. 4 pri Gorici.

Po opravljeni sveti maši zadržni v cerkvi sv. Vida, smo jih položili dne 14. januarja, 1941 k preranom večnemu počitku na Calvary pokopališče.

Tem potom se želimo prisrčno zahvaliti Monsignor Rt. Rev. E. J. Ponikvarju za podeljene svete zakramente, za spremstvo in Frank Zakrajšek pogrebne kapele v cerkvi, za opravljene cerkvene pogrebne obrede in za ganljiv tolažilni govor v cerkvi.

Prisrčno zahvalno naj sprejmemo vsi, ki so jih obiskovali v bolnici in vsem, ki so nama bilo v tolažbo in pomoč na en način ali drugič ter nam kaj dobrega storili v teh najbolj žalostnih in težkih dneh. Enako tudi iskrena hvala vsem, ki so jih prišli pokropiti, vsem, ki so čuli in molili ob krti ter se udeležili svete maše in pohreba.

Globoko hvaležna se želiva iskreno zahvaliti vsem, ki so v zadnji pozdrav okrasili krsto s krasnimi venceli v blas spomin pokopališča: Mr. John Andolsek in družina, Mrs. Atagovic Bukanić in družina, Mr. Charles Bolt, Mrs. Chuchran in hči, Mrs. Sorsek in hčere, Mr. Louis Cimperman in družina, Norwood Rd., Miss Pauline in Josephine Gorsk, Mrs. Frank Koplan Sr. in sinovi, Joseph, Henry, Anton in Stanley, Mr. in Mrs. Frank Koplan Jr., Mr. in Mrs. Anton Kotar in družina, Mr. Meisetz in družina, Mr. in Mrs. Marko Merhar in družina, Mr. in Mrs. Joseph Merhar, in 66th St., Mr. in Mrs. John Merhar in družina, Mr. Joe Merhar, in Miss Jennie Bukovec, Grovewood Ave.; Mr. in Mrs. Anton Tanko, Mac's Cafe, Mr. Joe Starc in družina, Norwood Rd.; Mr. Znidarsic in družina, E. 15th St.; Ladies and Girls of the Ohio Mechanical Laundry, društvo Carniola Hive, št. 493 T. M.; društvo sv. Katarine, št. 29 ZSZ, podružnica št. 25 SZZ; iskrena hvala sosedom in Norwood Rd., ki so podarili krasen skupni venec.

Prizana zahvala naj velja vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše, namreč: Mrs. A. Abrant, Mrs. Caroline Bolt, Miss Frances Bolt, Mrs. Mary Bradac, Mr. in Mrs. John Branisel, Miss Jennie Bukovec, Mr. in Mrs. Jacob Cerniligr, Mrs. Mary Česnovar, Mary Champa, Debelak Associates, Mrs. Dezelan, Mr. Jerney Dimnik, Mrs. Antonia Dusa, Mr. Anthony Fortuna Jr., Mr. Frank Garvas, Mr. in Mrs. John Gnidica, Miss Anna P. Gorshe, Miss Vida Gregorac, Mr. in Mrs. Blaž Haeč, Mr. in Mrs. Joseph Hovevar, Homovec družina, Mr. in Mrs. Lawrence Hrovatin, Mr. in Mrs. Louis Ivanc, Mrs. Jennie Jeric, Mr. in Mrs. Joseph Jernejec, družina Antonia Jevnik, Mr. Stanley Koplan, Mr. in Mrs. Anton Kozel, Mr. Rudy Krall, Mrs. Margaret Krall, Mr. Frank Krnc, Mr. in Mrs. Joe Krnc, Mr. in Mrs. Kromar in družina, E. 63rd St.; Mr. in Mrs. Kuhel in družina, Mr. Frank Lenarac, E. 60th St.; Mrs. Frances Lenarac, Mr. in Mrs. John Lenarac, Mr. Anton Lesar, Mrs. Emma Lisjak, Mrs. Ursula Louisa, Mrs. Mary Macerol, Mrs. Mary Marinko, Mr. in Mrs. John Marinko, Mr. in Mrs. J. Mosnik, Mr. in Mrs. Eddie Merhar, E. 79th St.; Mr. in Mrs. Frank Merhar, E. 62nd St.; Mr. in Mrs. Matt Nousek, Mr. in Mrs. Anton Novak, Mrs. Mary Opalek, Mrs. Angela Orašić in družina, hči, Mr. in Mrs. Joe Oster, Mr. in Mrs. Rudolf Ottonifar in družina, Mr. Joseph Palcic, Mr. in Mrs. Blas Papesh, Mr. in Mrs. Frank Perme, Mrs. Mary Pisek, Mr. in Mrs. Joseph Rudolf in družina, Eddie and Patsy Shega, Mrs. Skrabec, Mr. in Mrs. John Sluga, Mr. in Mrs. T. Takavec, Mr. John Tanko, Mrs. Mary Tekavec, Mr. in Mrs. Joseph Tomek, Mr. in Mrs. Frank Trdan, Mr. in Mrs. Joe Verbič, Mrs. Virant, Zaman družina, Mr. in Mrs. Anton Zbanič, Mr. in Mrs. Zebec in družina, Glass Ave.; Mr. Charles Zebec, E. 63rd St.; Mr. in Mrs. Zebec, E. 69th St.; Mr. in Mrs. Jim Zupančič in družina, Bonn Avenue, St. Thus Parish Band.

Prisrčno se zahvalujemo vsem sledečim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpologo pri pogrebu: Frank A. Koplan, Joseph M. Koplan, Henry Koplan, Ed Merhar, Joseph Merhar, John Merhar, Sophie Meisetz, John Lustik, društvo sv. Katarine, št. 29 ZSZ, podružnica št. 25 SZZ, in društvo Carniola Hive, št. 493 T. M.

Nadalje se želimo posebno lepo zahvaliti članicam društva sv. Katarine, št. 29 ZSZ, podružnice št. 25 SZZ in društvu Carniola Hive, št. 493 T. M., ki so se udeležile skupne molitve ob krti pokopne in za lepo udeležbo pri pogrebu. Posebno se želimo zahvaliti hči posilkam krste, ki so jih spremlile in položile k večnemu počitku v prerani grob. Enako se želimo prisrčno zahvaliti St. Vital Cadets, št. 25 SZZ in St. Catherine Cadets, št. 29 ZSZ, ki so jim izkazale zadnje čast, ko so stale na straži ob večerih.

Prav lepo se zahvalujemo pogrebnemu zavodu Zakrajšek Funeral Home za vso prijazno postrežbo in za lepo urejen pogreb.

Slučajno, če smo pomotoma kakšno ime prezrli, prosimo opravičljenja ter se jim želimo ravno tako prav prisrčno zahvaliti.

Prejubilna in nikdar pozabljena draga mati, zastojl vas sedaj iščejo oči, ker božja volja je bila, da se je dokončalo Vaše mučno trpljenje in morali ste se tako prerano za vedno ločiti od svojih dragih in izmučeni ste legli k zaslužnemu večnemu počitku. Ohranili Vas bomo vedno v sladkem spominu in Vaša materina ljubitev naj nam narašča. Močno potrti in žalostni ob tej velikaj ljubljene matere pošiljamo prošnje k Bogu, da nam Vam bo dober plačnik in Vam sedaj podeli večni mir in nebesni luč svojih svetih.

Zahitjoči ostali:

JOSEPH in FRID MERHAR, sinova.

V stari domovini pa zapuščajo žalujočo mater Marijo Mate in njeno vilno sorodnikov tukaj in v stari domovini.

Cleveland, O., 10. februarja, 1941.